

Konfiskata samochodu

„Jeździć na podwójnym gazie nie warto, bo możesz stracić auto”

Kierowcy jeżdżący pod wpływem alkoholu to wciąż plaga polskiego ruchu drogowego. Nasze Państwo nie pozostaje ślepe na te problemy. Ustawodawca systematycznie zaostrza przepisy tak, by skutecznie zniechęcić do tego przestępstwa. Jednakże wciąż istnieje rzesza osób, których od tego by wsiąść za kółko na „podwójnym gazie” nie odstraszały coraz wyższe kary, dłuższe zakazy prowadzenia pojazdów.

Z dniem 14 marca 2024 r. weszła w życie nowelizacja kodeksu karnego, która jeśli chodzi o konsekwencje związane z jazdą pod wpływem alkoholu, jest naprawdę rewolucyjna. Mowa o konfiskacie pojazdu. Co prawda już od momentu uchwalenia przepisów nowelizujących w tym zakresie kodeks karny, pojawiły się liczne wątpliwości nad racjonalnością i konstytucyjnością wprowadzonych przepisów, jednak dziś skupimy się tylko nad zmianami, jakie one wprowadzają.

Zgodnie z art. 44b kk:

§ 1. W wypadkach wskazanych w ustawie sąd orzeka przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym.

§ 2. Jeżeli w czasie popełnienia przestępstwa pojazd nie stanowił wyłącznej własności sprawcy albo po popełnieniu przestępstwa sprawca zbył, darował lub ukrył podlegający przypadkowi pojazd, orzeka się przepadek równowartości pojazdu. Za równowartość pojazdu uznaje się wartość pojazdu określoną w polisie ubezpieczeniowej na rok, w którym popełniono przestępstwo, a w razie braku polisy - średnią wartość rynkową pojazdu odpowiadającego, przy uwzględnieniu marki, modelu, roku produkcji, typu nadwozia, rodzaju napędu i silnika, pojemności lub mocy silnika oraz przybliżonego przebiegu, pojazdowi prowadzonemu przez sprawcę, ustaloną na podstawie dostępnych danych, bez powoływania w tym celu biegłego.

§ 3. Jeżeli ustalenie średniej wartości rynkowej pojazdu odpowiadającego pojazdowi, o którym mowa w § 1, w sposób określony w § 2 nie jest możliwe ze względu na szczególne cechy tego pojazdu, zasięga się opinii biegłego.

§ 4. Przepadku pojazdu mechanicznego oraz przypadku równowartości pojazdu określonego w § 2 nie orzeka się, jeżeli sprawca prowadził niestanowiący jego własności pojazd mechaniczny wykonując czynności zawodowe lub służbowe polegające na prowadzeniu pojazdu na rzecz pracodawcy. W takim wypadku sąd orzeka nawiązkę w wysokości co najmniej 5000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

§ 5. Przepadku pojazdu mechanicznego oraz przypadku równowartości pojazdu nie orzeka się, jeżeli orzeczenie przypadku pojazdu mechanicznego jest niemożliwe lub niecelowe z uwagi na jego utratę przez sprawcę, zniszczenie lub znaczne uszkodzenie.

W myśl art. 178 § 3 kk, który dotyczy zaostrzenia karalności wobec sprawcy katastrofy lub wypadku, w razie skazania, o którym mowa w § 1 lub 1a, sąd może orzec przepadek, o którym mowa w art. 44b, a orzeka go, jeżeli zawartość alkoholu w organizmie sprawcy była wyższa niż 1 promil we krwi lub 0,5 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo prowadziła do takiego stężenia.

Zgodnie zaś z art. 178a § 4 kk sąd orzeka przepadek, o którym mowa w art. 44b, w razie popełnienia przestępstwa określonego w § 1 lub 4, chyba, że zawartość alkoholu w organizmie sprawcy przestępstwa określonego w § 1 była niższa niż 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo nie prowadziła do takiego stężenia. Sąd może odstąpić od orzeczenia przypadku, jeżeli zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami.

Chyba najbardziej dyskusyjny jest określony w § 2 przepadek równowartości pojazdu mechanicznego. Hipotetycznie bowiem może się okazać, że wobec sprawcy poruszającego się nie swoim pojazdem o znacznej wartości orzeczone zostanie przepadek niedostosowany do jego możliwości majątkowych i zarobkowych, a przez to środek karny będzie w stosunku do niego rażąco surowy. Wskazać należy, że ustawodawca nowelizując art. 178a kk dodaje do niego § 5, w którym wskazano, że Sąd może odstąpić od orzeczenia przypadku, jeżeli zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami, co stanowi pewien wentyl bezpieczeństwa, jednakże dopiero praktyka orzecznicza pokaże jak te przepisy będą stosowane. Z kolei § 3 wydaje się być pewnego rodzaju ukłonem w stronę zawodowych kierowców, dla wielu kontrowersyjny, bowiem zawodowca z racji faktu zawodowości oraz tego, że częstokroć prowadzi pojazdy dużych rozmiarów i o dużej masie, stanowi większe zagrożenie w ruchu drogowym czyniąc to pod wpływem

alkoholu niż kierowca pojazdu osobowego. Jednakże ustawodawca chciał najwyraźniej zapobiec sytuacji orzekania wobec takich sprawców równowartości przypadku pojazdów takich typu TIR bądź pojazdów specjalistycznych, które na ogół prezentują wysoką wartość. Pytanie tylko, czy takie różnicowanie sprawców jest konsekwentne.

Skoro już wiemy na czym polegać będzie przypadek pojazdu mechanicznego bądź jego wartości, należy wskazać w jakich sytuacjach zostanie on wobec pijanego kierowcy zastosowany. Będzie to miało miejsce w następujących sytuacjach:

- ✓ gdy w momencie zatrzymania przez policję kierujący pojazdem będzie miał co najmniej 1,5 promila alkoholu we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu,
- ✓ gdy kierujący posiadając we krwi minimum 0,5 promila alkoholu lub 0,5 mg/dm³ w wydychanym powietrzu spowodował wypadek drogowy,
- ✓ gdy kierujący pojazdem popełnił przestępstwo polegające na jeździe w stanie nietrzeźwości kolejny raz w ciągu ostatnich dwóch lat.

Mimo stosunkowo krótkiego czasu obowiązywania tych przepisów w prasie pojawiają się już pierwsze doniesienia o kierowcach w stosunku do których znajdą one zastosowanie.

Opracował: adw. Michał Wójcicki.

Jeśli po przeczytaniu artykułu nie wszystko wydaje się jasne i jest potrzeba zasięgnięcia opinii prawnej lub mierzycie się Państwo z innymi problemami natury prawnej, a nie jesteście w stanie pokryć kosztów odpłatnej pomocy - zachęcamy do skorzystania z darmowych porad prawnych i obywatelskich w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i obywatelskiej na terenie powiatu żarskiego.

Szczegółowe informacje na temat udzielanej pomocy oraz harmonogramu dyżurów prawników dostępne są na portalu www.edukacja-prawna.info.pl/powiat-zarski. Obowiązują zapisy na porady pod nr tel.: 536 885 770.

Artykuł powstał w ramach realizowanego przez Stowarzyszenie CIVIS SUM zadania publicznego pt.: „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz realizacja zadań z zakresu edukacji prawnej na terenie Powiatu Żarskiego w 2024 r.” finansowanego ze środków przekazanych przez Powiat Żarski. Artykuł jest wkładem własnym osobowym do ww. zadania.